

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle
Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/36135/2023

Hyvinvointialueen vastaus:

Kyllä

Onko ehdotus sosiaali- ja terveydenhuollon palveluvalikoiman periaatteista säätämisestä kannatettava?

Hyvinvointialueen vastaus:

Kyllä

Perustelut ja lisähuomiot esityksen kannatettavuuteen liittyen

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue kiittää mahdollisuudesta antaa sosiaali- ja terveysministeriölle lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi terveydenhuoltolain 7 a §:n, sosiaalihuoltolain sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 36 §:n muuttamisesta.

Lainsäädäntöhankkeen tavoitteena on säätää periaatteista, joiden mukaan palveluiden ja menetelmien kuulumisen palveluvalikoimaan ja niiden poisrajaaminen toteutetaan julkisessa sosiaali- ja terveydenhuollossa. Tavoitteena on lisäksi selvittää mahdollisuus säätää kansallisesta toimijasta, joka voi sitovasti linjata menetelmän kuulumisesta julkiseen palveluvalikoimaan.

Hyvinvointialueen näkemyksen mukaan lainsäädäntöön esitetyt muutokset ovat oikeansuuntaisia ja kannatettavia. Julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon käytettävissä olevat voimavarat ovat aina rajalliset, eivätkä kaikki palvelut, hoidot ja menetelmät tuota yhtä paljon terveys- ja hyvinvointihyötyä suhteessa niihin käytettyihin voimavaroihin. On kannatettavaa, että palveluvalikoiman määrittely muuttuu niin, että nykyisten poissulkukriteerien sijaan säädettäisiin palveluvalikoimaan kuulumisen edellytyksistä.

Hyvinvointialue pitää tärkeänä, että terveydenhuoltolaissa ja sosiaalihuoltolaissa säädetään tarkemmin periaatteista, joiden mukaan julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon tarjoamat

kustannusten kehitykseen ja kustannusten kasvun hillintään pitkällä aikavälillä, mutta vaikutukset ovat välillisiä ja niiden toteutumista tai suuruusluokkaa on vaikea arvioida. Hyvinvointialueen näkemyksen mukaan hyvinvointialueiden rahoituksen tulee seurata julkista palveluvalikoimaa ja muita julkiselle palvelujärjestelmälle asetettuja velvoitteita. Lainsäädäntöön kirjattavat palveluvalikoiman periaatteet eivät vaikuta väestön palvelutarpeeseen eivätkä vielä vähennä hyvinvointialueiden tehtäviä. Vasta palveluvalikoiman käytännön toimeenpano ratkaisee, miten hyvinvointialueiden tehtävät muuttuvat ja miten palveluvalikoima voi vaikuttaa hyvinvointialueiden rahoitukseen.

Esitysluonnoksen mukaan potilasta voitaisiin tutkia ja hoitaa palveluvalikoimaan kuulumattomalla lääketieteellisellä tai hammaslääketieteellisellä tutkimus- ja hoitomenetelmällä, jos se on potilaan henkeä tai terveyttä vakavasti uhkaavan sairauden tai vamman takia lääketieteellisesti tai hammaslääketieteellisesti välttämätöntä potilaan terveydentila ja sairauden ennakoitavissa oleva kehitys sekä menetelmällä yksilöllisessä tilanteessa saavutettavissa oleva terveyshyöty huomioon ottaen. Potilasta hoitavalle lääkärille jäisi siis tietyissä tilanteissa mahdollisuus hoitaa potilasta myös palveluvalikoimaan kuulumattomalla menetelmällä. Hyvinvointialueen näkemyksen mukaan lainsäädännössä on tärkeää huomioida potilaiden ja tilanteiden yksilöllisyys. Hyvinvointialueet ja hoitavat lääkärit tarvitsevat kuitenkin erityistilanteissa tehtävien hoitopäätösten tueksi tarkempaa kansallista ohjeistusta. Hoitokäytäntöjen on tärkeää olla kansallisesti yhteneviä sekä asukkaiden yhdenvertaisuuden että yksittäisten ammattilaisten työskentelyn kannalta.

Esitysluonnoksessa hyvinvointialueet velvoitettaisiin huomioimaan palveluvalikoiman periaatteet, kun yhteistyöaluetasoisista yhteistyörakenteista ja ohjauksesta sovitaan sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueen yhteistyösopimuksessa. Etelä-Suomen yhteistyöalueen erityispiirteenä on niin sanottu Uudenmaan erillISRatkaisu. Sen vuoksi Etelä-Suomen yhteistyöalueella on hyvinvointialueen näkemyksen mukaan erityisen tärkeää huomioida, että yhteistyöalueen yhteistyörakenteissa huomioidaan perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon palvelutarve ja toimintaedellytykset esimerkiksi päätettäessä erittäin kalliiden uusien hoitojen käyttöönotosta.

Hyvinvointialueen itsehallinnollisena palvelujen järjestäjänä tulee olla jatkossakin mahdollisuus päättää kustannustehokkaista ratkaisuista palveluita järjestettäessä.

Tämä on välttämätöntä, jotta voidaan turvata palvelujen saatavuus ja taloudellinen kestävyys.

Tiivistettynä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue pitää esitettyjä lainsäädäntömuutoksia oikeansuuntaisina ja kannatettavina. Palveluvalikoiman toimeenpanossa tulee huolehtia asukkaiden yhdenvertaisuudesta, ja palveluvalikoiman määrittely edellyttää vaikuttavuuden arvioinnin kehittämistä sekä sosiaali- että terveydenhuollossa. Esitysluonnoksen mukaiset palveluvalikoiman periaatteet eivät vielä vähennä hyvinvointialueiden tehtäviä, eivätkä ne voi suoraan vaikuttaa hyvinvointialueiden rahoitukseen. Kansallisen palveluvalikoiman luominen on hyvä tavoite, mutta sitä edeltävästi on käytävä laajaa yhteiskunnallista keskustelua julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon sisällöstä.

Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotusten taloudellisista vaikutuksista (jakso 4.2)?

Viitataan edelle

Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotusten muista vaikutuksista (jakso 4.2)? Voitte perustella näkemystänne tähän.

Viitataan edelle

Onko lakiehdotuksilla jotain sellaisia vaikutuksia, joita esitysluonnoksessa ei vielä ole otettu huomioon, ja jos on, niin millaisia vaikutuksia?

Viitataan edelle

Kommenttinne pykälästä ja säännöskohtaisista perusteluista: Terveystalolaki 7 a §

Viitataan edelle

Kommenttinne pykälästä ja säännöskohtaisista perusteluista: Sosiaali- ja terveydenhuoltolaki 30 a §

Viitataan edelle

Kommenttinne pykälästä ja säännöskohtaisista perusteluista: Sote-järjestämislaki 36 §

Viitataan edelle

Liittyykö esitysluonnoksen mukaisten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluvalikoiman periaatteiden soveltamiseen haasteita, ja jos liittyy, niin millaisia ja miten haasteita voisi mielestänne ratkaista?

Viitataan edelle

Muita näkemyksiä ja täsmennysehdotuksia?

Viitataan edelle

Asiakirjan tiedot

Asiakirjan tiedot päivittyvät automaattisesti ylätunnisteisiin. Voit päivittää tietoja **tiedosto-valikon kohdasta tiedot** (*Tiedosto > Tiedot*), ensimmäisen sivun yläosiosta tai ylätunnisteesta. Sivunumero ja sulkeisiin merkitty asiakirjan sivumäärä päivittyvät automaattisesti, kun kirjoitat useampia sivuja. **Jos näin ei tapahdu, päivitä kenttä manuaalisesti** (*Valitse kenttä > hiiren oikea painike > Päivitä kenttä*).

Vastaanottaja

Aloita vastaanottajan organisaation nimen ja osoitteen kirjoittaminen täsmälleen annetulta riviltä. Turhat rivinsiirrot estävät ikkunakuoren käyttämisen, jos osoitetiedot siirtyvät alaspäin.

Allekirjoitus

Allekirjoitus aloitetaan samasta sisennyskohdasta kuin teksti. Jos allekirjoituksia on useampia, voidaan henkilöiden nimet sekä asemat sijoittaa rinnakkain tai allekkain.

Etunimi Sukunimi

Nimen selvennys

Liitteet

Asiakirja 1

Asiakirja 2

Jakelu

Etunimi Sukunimi

Organisaatio

Tiedoksi

Etunimi Sukunimi

HUOM! Lisää saavutettavaan asiakirjapohjaan lopuksi tarvittavat yhteystiedot, sillä lukuohjelmat eivät lue alatunnisteen osoitetietoja.

PL 33, 02033 Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

PB 33, 02033 Västra Nylands välfärdsområde

luvn.fi